

Повна назва: Теоретична та порівняльна лексикологія першої та української мов

Статус: Вибіркова

Мета: Сформувати у студентів перекладачів глибоке наукове розуміння теоретичних основ лексикології німецької та української мов на рівні сучасного розвитку лінгвістичної науки. Основна увага при вивченні цього курсу приділяється розкриттю закономірностей розвитку лексики та фразеології в сучасній німецькій та українській мовах. Викладання лексикології базується на практичних знаннях граматики німецької мови і теоретичних проблем сучасного мовознавства. Будучи одним із фундаментальних теоретичних курсів «Теоретична та порівняльна лексикологія першої та української мов» тісно пов'язана з історією німецької мови, граматикую та психологією

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Вивчення курсу лексикології відбувається на лекціях і семінарських заняттях. Навички самостійної роботи студенти набувають під час опрацювання окремих розділів курсу, а також при розробці лексикологічних проблем у курсових та дипломних роботах.

Основні проблеми курсу виносяться на лекції та семінарські заняття німецькою мовою. У процесі підготовки програми курсу використано актуальні праці в галузі німецької філології, а також відомі лексикографічні джерела вітчизняних і зарубіжних авторів.

У курсі «Теоретична та порівняльна лексикологія першої та української мов» подаються загальні положення сучасної теорії, ознайомлення з якими орієнтує студента на подальший зовнішній і внутрішній аналіз мовних явищ, та детальний опис теоретичних основ морфологічної й синтаксичної системи німецької мови.

Курс викладається в 8 та 9 триместрах, нараховує 208 год., з них – 156 год. практичних занять та 52 год. самостійної роботи студента. В кінці триместру проводиться іспит.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
1	2	3	4	5
Модуль 1				
<i>Змістовний модуль 1. Gegenstand, Ziele und methodologische Grundlage der Lexikologie.</i>				
Тема 1. Lexikologie als Wissenschaft und Lehrfach.	10	2	2	6
Тема 2. Entwicklung der Lexikologie als Wissenschaft.	10	2	2	6
Тема 3. Lexikologie und ihre Beziehungen mit anderen theoretischen Sprachdisziplinen.	16	4	4	8
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	20
<i>Змістовний модуль 2. Das Wort als Grundeinheit der Sprache..</i>				
Тема 4. Das Wort als sprachliches Zeichen.	10	2	2	6

Тема 5. Die Besonderheit des deutschen Wortes.	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	20	4	4	12
<i>Змістовний модуль 3. Entwicklung des deutschen Wortschatzes.</i>				
Тема 6. Paradigmatische Beziehungen im lexikalisch–semantischen System.	10	2	2	6
Тема 7. Syntagmatische Beziehungen der lexikalischen Einheiten.	16	4	4	8
Тема 8. Definition des Bedeutungswandels.	16	4	4	8
Разом за змістовим модулем 3	42	10	10	22
<i>Змістовний модуль 4. Entwicklung des deutschen und ukrainischen Wortschatzes.</i>				
Тема 9. Bedeutungssystem des Wortes im Deutschen und Ukrainischen.	14	3	3	8
Тема 10. Bedeutungsbeziehungen im lexikalischsemantischen System im Deutschen und Ukrainischen.	16	4	4	8
Тема 11. Syntagmatische Beziehungen der lexikalischen Einheiten.	16	4	4	8
Разом за змістовим модулем 4	46	12	12	24
Усього годин	144	34	34	96

Знання та навички: студенти повинні

знати: про зміни в словниковому складі сучасної німецької та української мовах;

- про багатозначність як явище, типове для сучасної німецької та української мов;
- про появу нових слів;
- закономірності розвитку лексики та фразеології в сучасній німецькій та українській мовах.

вміти: вести бесіду за змістом вивченого лекційного матеріалу;

- застосовувати засвоєний матеріал на практиці (зіставний аналіз тексту перекладу і оригіналу на лексичному рівні);
- науково обґрунтувати ті чи інші зміни в складі мови.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредитів ECTS.

Види робіт: Курс складається з практичних, лекційних занять та самостійної роботи студента. Відпрацьовуючи матеріал лекцій та практичних студент зобов'язаний відмітити в конспекті твердження, визначення, висновки, зміст або обґрунтованість яких йому незрозумілі, та звернутися до рекомендованої літератури за роз'ясненнями. При відпрацюванні лекцій необхідно звернути увагу на питання для самоконтролю, відповіді на яких мають знайти студенти під час опрацювання конспекту та рекомендованої літератури. Якщо рекомендована література не містить необхідних пояснень, необхідно звернутися до викладача з питанням на практичному занятті або в час, що виділений для індивідуальних консультацій з викладачем. Якщо на семінарі задане питання, що має часткове значення або слабо пов'язане з темою, що обговорюється, викладач має право

призначити студенту індивідуальну консультацію в межах часу, що встановлюється діючим навчальним планом.

При виконанні самостійної роботи студент має користуватися конспектом та іншими джерелами із списку рекомендованої літератури, а також технічними засобами.

Підготовка творчо-пошукових завдань здійснюється студентами за вибором, на добровільних засадах. Виконання таких завдань вимагає користування додатковою літературою, Інтернет-джерелами, може відбуватися у формі опитування тощо. У випадку, якщо студент не може знайти джерело, він має звернутися до переліку рекомендованої літератури, а у випадку, якщо відповіді джерела не містять, - до викладача за порадою додаткових джерел. Творчо-пошукова робота оцінюється відповідно до повноти розкриття питання. Роботи студентів, які є ідентичними або близькими за змістом, не оцінюються.

Оцінювання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Підготовка творчо-пошукових завдань	10	2	20
Підготовка до семінарських занять	5	6	20
Написання реферату	10	2	20
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього за триместр			100

Викладач:

Гончаренко Людмила Олексіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу з німецької мови ЧНУ ім. Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності – 11 років. Кількість виданих наукових праць – більше 20. В 2011 році захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальності 10.02.16 – перекладознавство. Тема дисертації: «Лінгвокогнітивні, функціонально-прагматичні та адаптаційні ознаки лексичних запозичень у сучасній німецькомовній та україномовній пресі»

Сфера наукових інтересів – теорія та практика перекладу, міжкультурна комунікація.